

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 10P/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619202014
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Šúleková
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2019:4619202014.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany, samosudkyňou Mgr. Miroslavou Šúlekovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka X. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., S. XXX/XX, zast. JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom so sídlom Nitra, Farská 33, IČO: 50 940 929 a otec G. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., o obmedzenie rodičovských práv ohľadne rozhodnutia o výkone školskej dochádzky, takto

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa návrhom doručeným súdu dňa 27.8.2019 domáhal, aby súd podľa § 38 Zákona o rodine obmedzil matke rodičovské právo ohľadom rozhodnutia o výkone školskej dochádzky a aby súd sám rozhodol o zaradení maloletej Q. U. X. na riadnu školskú dochádzku. Návrh zdôvodnil tým, že právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/234/2015 bola maloletá Q. U. zverená do výchovy matky. Maloletá začala v roku 2016 chodiť do Z. školy Sv. J. X. v O., o čom rozhodli spoločne s matkou. Uvedenú školu navštevovala maloletá do apríla 2017, kedy matka sama, bez toho, aby túto dôležitú vec prebrala s ním ako s otcom, rozhodla, že maloletá bude mať individuálnu školskú prípravu, ktorú bude vykonávať matka a za tým účelom si prizvala aj garanta Mgr. W.. Počas súdnych pojednávaní, na ktorých sa prerokovávali aj otázky výchovy maloletej a jej školská dochádzka sa zistilo, že tak, ako ju obstaráva matka, nezodpovedá potrebám dieťaťa a nezabezpečuje to jeho normálny vývin, negatívne to ovplyvňuje jej výchovu. To, že individuálna školská dochádzka uskutočňovaná matkou nespĺňa stanovené požiadavky, potvrdila v konaní o rozvod aj súdna znalkyňa PhDr. V., ktorá vypovedala, že schopnosti maloletej nezodpovedajú žiačke na úrovni žiakov jej veku, pretože nevie dobre čítať, počítat' a vnímať. On zistil, že dieťa takto izolované stráca kontakt s rovesníkmi a jeho socializácia v prostredí, do ktorého patrí, neexistuje. Keďže matka nerešpektuje jeho návrhy na zmenu individuálnej školskej výchovy, navrhuje, by súd rozhodol o obmedzení matkinho rodičovského práva v súvislosti s formou povinnej školskej dochádzky maloletej.

2. Matka s návrhom nesúhlasila a uviedla, že individuálna forma vzdelávania maloletej prospieva a pre takéto vzdelávanie svojej dcéry sa rozhodla najmä potom, čo otec chodil za maloletou do školy, vplývalo to na ňu zle, domov sa vracala vystresovaná, pretože mala z otca strach a hanbila sa pred spolužiakmi, keďže iní rodičia za deťmi do školy nechodili. Dcéru pozná, je plachá, krehká, po porade s odborníkmi usúdila, že individuálne vzdelávanie v domácom prostredí bude pre ňu najvhodnejšie.

3. Kolízny opatrovník uviedol, že maloletá sa vyjadrila pozitívne k domácomu vzdelávaniu a nateraz je takáto forma vzdelávania pre maloletú vyhovujúca.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, maloletej Q. U., prečítaním a oboznámením listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

5. Mal. Q. U. sa narodila v manželstve rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 24.9.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/13/2019 zo dňa 18.4.2019. Na čas po rozvoze súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a otec je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 60 eur mesačne vždy do 20-ého dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Maloletá bola od 1.9.2016 žiačkou Základnej školy U. don X. v O., od apríla 2017 sa vzdelávala doma pod záštitou Základnej školy J. G. X. X., od 21.11.2018 je žiačkou Základnej školy v S., pričom naďalej pokračuje v individuálnom vzdelávaní. Podľa pripojených správ garantom vzdelávania maloletej je Mgr. T. W., ktorá túto formu vzdelávania hodnotí ako prínosnú pre maloletú, Základná škola S. oznámila, že maloletá absolvovala v dňoch 19.- 20.6.2019 komisionálne skúšky, prospela zo slovenského jazyka a literatúry dosiahla prospech "2", tak isto z matematiky, jednotky dosiahla z prírodovedy, vlastivedy a anglického jazyka. Maloletá navštevuje aj jazykovú školu I. U. v O. 5 hodín týždenne, domáci vzdelávací plán hodnotí škola ako prospešný pre maloletú. PhDr. Q. R., klinická psychologička v O. v správe zo dňa 30.9.2019 uvádza, že na základe vyšetrenia zistila skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že individuálne vzdelávanie je pre maloletú vhodnou formou štúdia a odporúča ponechať ho aj naďalej.

6. Kolízny opatrovník v správe zo dňa 8.10.2019 uvádza, že matka zvláda starostlivosť o maloletú dobre, počas šetrení v domácnosti, z pozorovania a rozhovorov s maloletou, ako aj zo správ od odborníkov a inštitúcií nezaznamenali na strane matky vo výuke maloletej nedostatky.

7. Súd zisťoval aj názor samotnej maloletej Q. U. ohľadom formy jej vzdelávania, vypočul ju na pojednávaní bez prítomnosti rodičov za prítomnosti kolíznej opatrovníčky, pričom maloletá uviedla, že výučba v domácom prostredí jej vyhovuje viac, pokým chodila do školy, učiteľka sa k nej nesprávala dobre, nadávala jej, keď napríklad nespĺnila zadanú úlohu podľa učiteľkinej predstavy, doma ju učí mamina, nenadáva jej, učia sa spolu každý deň. Okrem toho chodí aj do jazykovej školy, kde chodia aj ďalšie deti, ale ona je najradšej, keď je s pani učiteľkou sama, lebo ostatné deti vyrušujú. Vyhovuje jej to tak, ako je to teraz, skúšky v škole zvládla, so slovenčinou jej pomáha aj matkina krstná mama, ktorá bola učiteľkou. Chodievajú aj do galérie v B., kde maľuje, alebo tam vyrábajú veci z hliny. Má štyri kamarátky, jednu ešte zo škôlky. Čo sa týka vzťahu s otcom, maloletá uviedla, že s ocinom sa nechce stretávať, lebo je zlý, nadával mamine, aj bratovi L., tiež starým rodičom.

8. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Podľa § 38 ods. 1 Zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

Podľa § 38 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,

b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo

c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa § 38 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len "zákon o rodine"), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len "Dohovor") záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

9. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, pretože nezistil ani jeden z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine, pre ktorý by mal matku obmedziť vo výkone jej rodičovského práva. Je pravdou, že rodičia sa na individuálnej forme povinnej školskej dochádzky maloletej Q. U. nedohodli, matka sa rozhodla dieťa vzdelávať touto formou sama, bez súhlasu otca, súd preto v konaní skúmal, či uvedený spôsob vzdelávania je na prospech maloletej, pričom zisťoval aj názor mal. Q. a prihladol naň, keďže maloletá je schopná s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť samostatne svoj názor vyjadriť. Maloletá uviedla, že takýto spôsob výučby jej vyhovuje, súd preto s prihliadnutím na názor maloletej, ako aj ďalšie vykonané dôkazy, najmä správy zo škôl, ktoré maloletá navštevuje - ZŠ S. a Jazyková škola I. U. O., ako aj na správu psychologičky PhDr. Q. R. má zato, že aktuálne individuálna forma vzdelávania maloletej nie je v rozpore s jej záujmami, maloletá úspešne absolvovala preskúšanie v škole, pri výpovedi na súde nejavila známky stresu alebo porúch správania v kontakte s

cudzími osobami v zmysle strachu, odmietania rozhovoru, vypovedala spontánne. Súd ani nezistil, že maloletá by bola ovplyvnená napríklad matkou v tom, ako má vypovedať.

10. Vzhľadom na takto vyhodnotené výsledky dokazovania súd rozhodol tak, že návrh otca ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.